

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo br. 77/16. avgust 2010) i na osnovu člana 4, stav 3, i shodno Poglavlju IV. Zakona br. 05/L-045 o osiguranju (Službeni list Republike Kosovo br. 38/24. decembra 2015), Odbor Centralne banke Republike Kosovo na sastanku održanom 30. januara 2020. odobrio je:

UREDBU O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU OSIGURAVAČA

Član 1.

Cilj i delokrug

1. Cilj ove Uredbe je da ojača regulatorni okvir u vezi sa dobrim praksama korporativnog upravljanja osiguravača, kao važan faktor za očuvanje održivosti i stabilnosti sektora osiguranja u Republici Kosovo. Ovom uredbom su utvrđeni minimalni zahtevi za akcionare, odbore direktora i više menadžere u pogledu njihovih odgovornosti u korporativnom upravljanju osiguravača.
2. Ova Uredba se primenjuje na sve osiguravače koji posluju u Republici Kosovo i imaju licencu Centralne banke Republike Kosovo (CBK)
3. Osim ako se odredbama ove Uredbe izričito ne zahteva, ova uredba se ne primenjuje na filijale stranih osiguravača koje licencira CBK.

Član 2.

Definicije

1. Svi izrazi korišćeni u ovoj Uredbi imaju isto značenje kao i definicije iz člana 3. Zakona br. 05/L-045 o osiguranju (u daljem tekstu: Zakon o osiguranju) i/ili sa definicijama u nastavku za potrebe ove Uredbe:
 - 1.1. **Korporativno upravljanje** - podrazumeva način upravljanja poslovanjem i aktivnostima osiguravača sa podelom prava i odgovornosti između akcionara, Odbora direktora i višeg menadžmenta, koji utiče na način utvrđivanja hijerarhije, strategije i ciljeva osiguravača, izbor i nadzor osoblja, izvršavanje dnevnih aktivnosti osiguravača, definisanje i poštovanje kodeksa ponašanja osiguravača i obezbeđivanje poslovanja u skladu sa važećim zakonodavstvom, kao i načinu utvrđivanja funkcija kontrole.

Član 3. **Opšti zahtevi**

1. Odbor direktora osiguravača ima glavnu odgovornost za korporativno upravljanje u okviru institucije osiguravača za sve vreme kao i nadzor u sprovođenju svih zakonskih i regulativnih zahteva osiguravača.
2. Viši menadžment igra važnu ulogu u obezbeđenju efikasnog upravljanja i odgovorno je za obezbeđenje efikasne funkcije nadzora u skladu sa politikama odbora.
3. Svi osiguravači treba da imaju jasnu organizacionu strukturu sa dobro definisanim, transparentnim i stabilnim linijama odgovornosti, efikasne postupke za identifikaciju, upravljanje, praćenje i izveštavanje o rizicima kojima je osiguravač izložen ili može biti izložen. Osiguravači takođe treba da obezbede zdrave administrativne i računovodstvene procedure, sisteme i kontrole IT, politike i prakse naknade koje promovišu zdravo i efikasno upravljanje rizikom, pojedinačno i na nivou grupe.
4. Sistem upravljanja treba da promovise jednu odgovarajuću kulturu rizika i usaglašenosti na svim nivoima institucije i treba da bude predmet unutrašnjeg preispitivanja u redovnim rokovima.
5. Struktura upravljanja uspostavljena od svakog osiguravača treba da bude adekvatna da bi se obezbedio efikasan nadzor nad aktivnostima osiguravača uzimajući u obzir prirodu, stepen i složenost poslovanja.
6. Struktura i politike korporativnog upravljanja treba da budu jasno artikulisane i dostupne za celo osoblje osiguravača.
7. Osiguravač treba pripremiti, sprovesti i održati jedan plan kontinuiteta poslovanja sa namerom da, u slučaju bilo kakvih prekida u njihovom sistemu obezbedi čuvanje suštinskih informacija, kao i da obezbedi neprekidnost aktivnosti osiguranja i reosiguranja ili kada to nije moguće da predviđa rekuperaciju očuvanih podataka na vreme sa ciljem ponovnog pokretanja aktivnosti osiguravača.

Član 4. **Vlasništvo osiguravača**

1. Dobro korporativno upravljanje zahteva da glavni akcionari osiguravača koji posluju na Kosovu ispunjavaju kriterijum „adekvatan i prikladan“ kao što je utvrđeno u članu 24. Zakona o osiguranju. CBK će proceniti i obezbediti da svi glavni vlasnici osiguravača poštuju ovaj zahtev.
2. Prema članu 24. i 35. Zakona o osiguranju, svi glavni akcionari osiguravača treba da imaju prethodno odobrenje od CBK da bi se obezbedilo da akcionari ispunjuju kriterijume “adekvatan i prikladan“.
3. Za svaku promenu u strukturi akcija koje čine manje od 10% akcija osiguravača, osiguravač u roku od 5 radnih dana od dana tih promena treba pismeno da obavesti CBK, koje treba da se odraze na Statutu osiguravača. Prema članu 23. Zakona o osiguranju, svaka promena statuta i osnovnog akta osiguravača treba prethodno da se odobri od strane CBK-a.
4. Odgovornosti i drugi aspekti Generalne skupštine akcionara osiguravača utvrđeni su članom 26. Zakona o osiguranju.

Član 5.

Dužnosti i odgovornosti Odbora direktora osiguravača

1. Odbor direktora osiguravača treba da postupa u skladu sa dužnostima i odgovornostima utvrđenim u članu 28. Zakona o osiguranju.
2. Svaki član Odbora direktora osiguravača treba da:
 - 2.1 postupa u dobroj veri, iskrenosti i razumnosti;
 - 2.2 vrši svoje dužnosti sa dužnom pažnjom i predanošću;
 - 2.3 postupa u najboljem interesu osiguravača i osiguranika, stavljajući te interese pred njihove lične interese;
 - 2.4 sprovodi nezavisno i objektivno mišljenje u donošenju odluka uzimajući u obzir interese osiguravača i osiguranika;
 - 2.5 ne koristi svoj položaj radi lične koristi i da ne nanosi štetu osiguravaču.
3. Specifične pojedinačne dužnosti opisane u stavu 2. ovog člana treba da se obuhvate kao deo uslova angažovanja članova Odbora direktora od osiguravača.
4. Pojedinačni član Odbora direktora osiguravača koji izvršava aktivnosti u klasama neživotnog osiguranja ne može istovremeno biti član Odbora ili viši rukovodilac drugog osiguravača koji obavlja aktivnosti u razredima neživotnog osiguranja.
5. Pojedinačni član Odbora direktora osiguravača koji obavlja aktivnosti u klasama životnog osiguranja ne može istovremeno biti član Odbora ili viši Menadžer drugog osiguravača koji obavlja aktivnosti u klasama životnog osiguranja.
6. Kada pojedinačni član Odbora direktora osiguravača je i član Odbora direktora ili viši menadžer, (izuzetno situacija iz stava 4. i 5. ovog člana), u drugom entitetu, Odbor direktora treba da ima jasno definisane postupke u vezi lojalnosti prema osiguravaču. Ti postupci treba da obuhvate odgovarajuće obelodanjivanje od strane člana Odbora direktora i mogu obuhvatiti odobrenje akcionara za ovu situaciju paralelnog angažovanja u dva entiteta. Ako takva situacija može dovesti do sukoba interesa sa interesima osiguravača, član Odbora direktora treba da obelodani takav sukob Odboru direktora, kao i da ne učestvuje u glasanju o pitanjima za koja on/ona ima interese.

Član 6.

Kvalifikacije članova Odbora direktora

1. Svi članovi Odbora moraju imati odgovarajuće iskustvo, kompetencije i lična adekvatna svojstva. Kriterijumi za kvalifikaciju kao „adekvatan i prikladan“ utvrđeni su u članu 24. Zakona o osiguranju, dok su kriterijumi za kvalifikaciju i iskustvo utvrđeni u članu 32. Zakona o osiguranju i Uredbi o licenciranju osiguravača i filijala stranih osiguravača.
2. Odbor kao grupa treba da obezbedi da sav spektar znanja i iskustva potrebni za nadzor institucije bude unutar Odbora kao celina. To podrazumeva da se preferira da članovi Odbora imaju obrazovanje iz raznih oblasti i razna iskustva.
3. Skupština akcionara treba da utvrdi standard veština i iskustva među članovima Odbora u odnosu na strukturu koja bi bila idealna za osiguravača. Identifikovani značajni nedostaci treba da se koriste kao važna osnova za buduća imenovanja Odbora.

4. Članovi odbora treba da ispunjavaju kriterijume utvrđene u članovima 24. i 32. Zakona o osiguranju, a CBK treba prethodno da ih odobri u skladu sa članovima 24. i 33. Zakona o osiguranju. CBK će uzeti u obzir pitanja koja su utvrđena Zakonom o osiguranju, uredbu o njegovom sprovođenju, uključujući i ovu uredbu, kao i važeće zakonodavstvo da odluči da li će odobriti jedno imenovanje ili ne.
5. Stav 4. ovog člana sprovodiće se za filijalu stranog osiguravača samo u vezi sa višim menadžerom.

Član 7.

Struktura Odbora direktora

1. Član 27. Zakona o osiguranju je utvrdio minimalne zahteve za strukturu Odbora. Ti minimalni zahtevi su:
 - 1.1. Odbor se sastoji od jednog neparnog broja ne manje od pet (5) članova;
 - 1.2. svi članovi Odbora imaju pravo glasa;
 - 1.3. svi članovi Odbora sa pravom glasa treba da budu neizvršni direktori;
 - 1.4. najmanje jedan od članova Odbora treba biti stanovnik u Republici Kosovo;
 - 1.5. Izvršni direktor služi u Odboru po službenoj dužnosti i bez prava glasa.
2. Članove Odbora imenuje i razrešava Generalna skupština akcionara, sa mandatom od četiri (4) godine, uz mogućnost ponovnog izbora.
3. Sastav Odbora treba da bude adekvatan za prevazilaženje situacija kada jedan član ili nekoliko članova treba da napuste proces donošenja odluka zbog potencijalnog sukoba interesa.
4. Odbor će, najmanje jednom godišnje, izvršiti samo-procenu i pregledati njegov sastav, kao i odrediti najefikasniji sastav za donošenje odluka i utvrđivanje strategije.
5. Odbor treba da vodi odgovarajuću evidenciju rasprava i odluka. Ove će, na zahtev, biti dostupne CBK-u.

Član 8.

Komitet Odbora direktora

1. Odbor direktora treba da formira Komitet za reviziju, Komitet za upravljanje rizika i Komitet za upravljanje investicijama.
2. Osiguravač može formirati i druge komitete po svojoj proceni. CBK, u okviru svojih nadležnosti, može da zahteva od osiguravača da formira posebne komitete.
3. Članovi 8, 9, 10, 11. i 12. ove Uredbe ne primenjuju se na filijale stranih osiguravača, sve dok se ne primenjuju uporedivi i prihvatljivi zahtevi za CBK, prema kojem strani osiguravač je licenciran u matičnu državu.

Član 9.

Odgovornosti Komiteta Odbora direktora

1. Autoritet, funkcije, članstvo i izveštajne linije komiteta kao i učestalost sastanaka, pravo na glasanje i kvorum treba da budu jasno navedeni pismeno u statutu ili uputstvu utvrđen od strane Odbora direktora.
2. Projektni zadatak treba da se pregleda na redovnoj osnovi od strane Komiteta da bi se obezbedila neprekidna prilagodljivost. Preporuke za pregledanje treba da se dostave Odboru direktora, po potrebi. Ti pregledi treba da se dokumentuju i izvrše najmanje jednom godišnje.
3. Osiguravač treba da se pridržava sledećim zahtevima u vezi Komiteta Odbora direktora:
 - 3.1. dnevni red i sav relevantni materijal za sastanak biće blagovremeno dostavljeni svim članovima odbora pre sastanka;
 - 3.2. detaljni zapisnici svih sastanaka odbora treba da budu pripremljeni i da sadrže zapise o vremenu sastanka, lokaciji sastanka, učesnicima, svim ključnim diskusijama i donesenim odlukama;
 - 3.3. prilikom imenovanja članova komiteta, Odbor direktora treba da pregleda i da se uveri o odgovarajućoj ekspertizi, sposobnosti članova i njihove mogućnosti da odvajaju dovoljno vremena za komitet;
 - 3.4. članovi komiteta treba da redovno učestvuju na sastancima komiteta. Kada je jedan član u nemogućnosti da učestvuje na sastancima komiteta za duže vreme, Odbor direktora treba da ga zameni sa drugim članom koji treba da ima relevantno iskustvo i ekspertizu;
 - 3.5. članovi komiteta treba da učestvuju na svakom sastanku komiteta, ali u slučajevima kada zbog lokacije nekih članova fizičko učešće nije moguće, dozvoljeno je učešće putem video-konferencija ili tele-konferencija;
 - 3.6. biti član u nekoliko komiteta istovremeno jedan određeni pojedinac, treba da se upravlja od osiguravača, tako da se osiguravač osigura da nijedan pojedinac nema preveliki uticaj ili kontrolu;
 - 3.7. članovi komiteta treba da se pregledaju od strane Odbora direktora osiguravača i treba da budu predmet obnavljanja u odgovarajućoj vremenskoj učestalosti;
 - 3.8. komiteti treba da redovno izveštavaju Odboru direktora, kao i zapisnici svih sastanaka treba poslati Odboru direktora pre održavanja sastanaka Odbora direktora.

Član 10.

Komitet za reviziju

1. Komitet za reviziju osniva Odbor direktora.
2. Broj članova Komiteta za reviziju treba da bude dovoljan imajući u vidu veličinu, prirodu i složenost poslovanja i ne može imati manje od tri (3) člana.
3. Komitet za reviziju treba da se sastoji od članova Odbora direktora, od kojih većina treba da budu neizvršni članovi, kao i jedan član treba da bude spoljni stručnjak sa najmanje tri (3) godine iskustva u oblasti finansija, računovodstva i revizije.
4. Predsedavajući Komiteta za reviziju ne treba da bude spoljni stručnjak angažovan kao član Komiteta za reviziju.

5. Predsednik Odbora direktora ne treba biti član Komiteta za reviziju. Učestvovanje izvršnog direktora ili predsedavajućeg Odbora na sastancima Komiteta za reviziju treba da se organizuje isključivo na osnovu poziva i treba upravljati na načinu koji ne dovodi do povrede nezavisnosti ovog Komiteta i održavanje odgovarajućih odnosa sa drugim strankama, a posebno sa spoljnim revizorima.
6. Sastanci Komiteta za reviziju održavaju se u redovnim intervalima, najmanje jedan (1) redovan sastanak da se održi svaka tri meseca, a vanredni sastanci održavaju se kada god ih sazove Odbor direktora ili od strane samog komiteta osiguravača. Odluke Komiteta za reviziju su važeće kada je većina njegovih članova prisutna i glasaju. Odluke se donose većinom glasova svih prisutnih članova. Učesnici tih sastanaka uglavnom treba da budu predsedavajući Odbora i njegovi članovi. Međutim, članovi mogu zahtevati učešće drugih ključnih osoba, kao što su spoljni revizor, direktor unutrašnje revizije i direktor finansija ili drugih osoba prema zahtevu komiteta. Komisija za reviziju treba da postupa saglasno sa obezbeđenjem svoje nezavisnosti i o svojim aktivnostima i odlukama izveštava Odboru direktora.
7. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Odbora direktora, odgovornosti Komiteta za reviziju pored onih utvrđenih u članu 30, stav 4, Zakona o osiguranju, najmanje uključuje i sledeće odgovornosti:
 - 7.1. praćenje efikasnosti i prilagodljivosti unutrašnje kontrole osiguravača, unutrašnje revizije i IT sistema;
 - 7.2. saradnja sa spoljnim revizorom, posebno u vezi sa njihovim nalazima revizije;
 - 7.3. pregledanje verodostojnosti finansijskih izveštaja osiguravača i osiguranje da oni predstavljaju istinito i pošteno stanje finansijskog položaja osiguravača;
 - 7.4. pregledanje svakog finansijskog izveštavanja ili obaveštenja i preporuke pre nego što se prosleđuje Odboru direktora radi usvajanja ili ne godišnjih finansijskih izveštaja osiguravača;
 - 7.5. procenu nezavisnosti spoljnog revizora.

Član 11.

Komitet za upravljanje rizikom

1. Odbor direktora je odgovoran za osnivanje Komiteta za upravljanje rizikom odvojenog od Komiteta za reviziju. Komitet za upravljanje rizikom, pored odgovornosti utvrđenih u članu 30, stav 7, Zakona o osiguranju, ima odgovornost da nadgleda i savetuje Odbor direktora o trenutnoj izloženosti osiguravača prema rizicima kao i o njenoj budućoj strategiji upravljanja rizikom.
2. Broj članova ovog komiteta treba da bude dovoljan imajući u vidu prirodu, veličinu i složenost poslovanja i ne može imati manje od tri (3) člana. Komitet za upravljanje rizikom treba da se sastoji samo od članova Odbora direktora.
3. Predsedavajući Komiteta za upravljanje rizikom ne može istovremeno biti i predsedavajući Odbora direktora.
4. Komitet za upravljanje rizikom kao celina treba da ima odgovarajuću ekspertizu za upravljanje rizikom.

5. Uloga Komiteta za upravljanje rizikom treba da bude savetovanje Odbora direktora o apetitu i toleranciji rizika za strategiju budućnosti, uzimajući u obzir ukupni apetit za rizikom prihvaćen od Odbora direktora, trenutni finansijski položaj osiguravača oslanjajući se na rad Komiteta za reviziju ili spoljnog revizora.
6. Komitet za upravljanje rizikom treba da neprekidno saraduje sa rukovodiocem Funkcije rizika kako bi se obezbedio neprekidan razvoj i održavanje sistema upravljanja rizikom osiguravača, uzimajući u obzir veličinu, prirodu i složenost inherentnih rizika poslovanja.
7. Komitet za upravljanje rizikom treba neprekidno da savetuje Odbor direktora o efikasnosti strategije i politika sa ciljem da obezbedi odgovarajuću pokrivenost rizika.

Član 12.

Ostali komiteti Odbora direktora

Osiguravač treba da formira Komitet za upravljanje investicijama u skladu sa članom 30. stav 8. Zakona o osiguranju i Uredbe o investiciji aktive za pokrivanje tehničkih i matematičkih provizija kao i investiciju osnivačkog kapitala osiguravača

Član 13.

Imenovanje i nadgledanje višeg menadžmenta osiguravača

1. Odbor direktora osiguravača koji deluje na Kosovu treba da odabire i imenuje viši menadžment osiguravača i po potrebi da ga zameni. U slučaju filijala stranih osiguravača, to pripada Odboru direktora matičnog osiguravača.
2. Da bi ispunio tu ulogu, Odbor treba da:
 - 2.1. utvrđuje standarde zahteva u vezi kriterijuma „adekvatan i prikladan“ za izbor svih menadžera, a ne samo onih viših menadžera za koje je potrebno odobrenje CBK-a;
 - 2.2. prati postupke viših menadžera i osigurava da su oni u skladu sa odobrenim strategijama i granicama rizika osiguravača;
 - 2.3. utvrđuje zvanične standarde učinka za više menadžere. Oni treba da osiguraju da su ovi standardi učinka u skladu sa dugoročnim interesima osiguravača i da u kratkoročnom aspektu nenamerno ne dovedu do prekomernog preuzimanja rizika;
 - 2.4. osigura da znanje i stručnost viših menadžera ostanu na odgovarajućem nivou u slučaju promena u prirodi poslovanja, profilu rizika ili radnom okruženju osiguravača;
 - 2.5. ima odgovarajući plan kontinuiteta kako bi se osiguralo da gubitak ključnih menadžera neće negativno uticati na učinak osiguravača.

Član 14.

Kvalifikacije viših menadžera

1. Svi viši menadžeri osiguravača sa licencom za rad na Kosovu moraju da ispunjavaju kriterijume „adekvatan i prikladan“ kako je definisano u članu 24. Zakona o osiguranju i da imaju odgovarajuće kvalifikacije, iskustvo i integritet, kako to zahteva član 32. Zakona o osiguranju i Uredba o licenciranju osiguravača i filijala stranih osiguravača.

2. Ovaj član se primenjuje i za filijale stranih osiguravača licenciranih na Kosovu.

Član 15. **Sukobi interesa**

Članovi Odbora direktora i viši menadžeri osiguravača treba da tretiraju sukob interesa i transakcije sa povezanim stranama u skladu sa odredbama člana 34. Zakona o osiguranju, koje se za strane osiguravače primenjuje samo na njegove više menadžere.

Član 16. **Odgovornosti višeg menadžmenta**

1. Viši menadžment je odgovoran za svakodnevno poslovanje osiguravača.
2. Viši menadžment treba osigurati da se aktivnosti osiguravača sprovode u svako doba na način koji je u skladu sa strategijom poslovanja, strategijom i ograničenjima rizika i drugim politikama i ograničenjima specificirane od Odbora.
3. Članovi višeg menadžmenta treba da imaju odgovarajuće iskustvo, kompetenciju i integritet za upravljanje poslovanjem i osobljem pod njihovim nadzorom. Oni treba da imaju pristup redovnoj obuci za održavanje i unapređivanje svojih znanja, kao i da budu u toku sa najnovijim dostignućima relevantnim za njihovu oblast odgovornosti.
4. Organizacija, procedure i donošenje odluka višeg menadžmenta treba da budu jasne, transparentne i dizajnirane tako da promovišu efikasno upravljanje osiguravača. To uključuje jasnoću uloge, autoritet i odgovornosti različitih pozicija u okviru višeg menadžmenta.
5. Viši menadžment je posebno odgovoran za:
 - 5.1. pomaganje Odbora u stvaranju i održavanju kulture i kodeksa ponašanja;
 - 5.2. zakonitost poslovanja osiguravača;
 - 5.3. sprovođenje utvrđene poslovne strategije osiguravača; sistemi za upravljanje rizikom, kulturom rizika, procese i kontrole za upravljanje rizikom;
 - 5.4. pružanje odgovarajućeg nadzora onima koji njima upravljaju;
 - 5.5. uspostavljanje informacionih sistema menadžmenta koji će osigurati da blagovremene, tačne i odgovarajuće informacije budu dostupne Odboru, CBK-u kao i drugim zainteresovanim stranama;
 - 5.6. savetovanje Odbora o odgovarajućoj organizacionoj strukturi osiguravača;
 - 5.7. osiguravanje da su broj i kvalitet osoblja i drugih sredstava adekvatni za obavljanje svih dužnosti osiguravača;
 - 5.8. komunikaciju strateškog pravca, tolerancije na rizik i linije izveštavanja osiguravača i jasan opis i dokumentacija odgovornosti za svakog člana osoblja.
6. Ovaj član se primenjuje i za filijale stranog osiguravača na Kosovu.

Član 17. **Politika naknade**

1. Odbor direktora osiguravača treba da odobri politiku naknade osiguravača koja obuhvata naknade za viši menadžment, zaposlene i visinu procenta naknade posrednicima osiguranja.
2. Politika naknade ne treba prouzrokovati preuzimanje neprikladnog rizika i treba da bude u skladu sa ciljevima, profilu rizika, dugoročnim strategijama i interesima osiguravača i treba da uključuje mere za sprečavanje sukoba interesa.
3. Odbor treba redovno da prati funkcionisanje sistema naknade osiguravača kako bi osigurao da se pravilno primenjuju i da ne podstiču prihvatanje neprikladnog rizika od strane osiguravača.
4. Naknada treba da bude simetrična sa rizikom osiguravača da bi obezbedio saglasnost interesa osoblja sa interesima osiguravača.
5. U slučajevima kada politika naknade predviđa fiksnu i promenljivu naknadu, osiguravač treba osigurati da učešće fiksnog plaćanja bude u potpunosti na odgovarajućoj visini naknade, sa namerom sprečavanja zavisnosti od varijabilnog plaćanja, kao i da sadrži mogućnost otkazivanja varijabilnog plaćanja u slučajevima neuspešnog učinka.
6. CBK zadržava pravo da proceni i, ako je potrebno, zahteva promene u sistemima naknade osiguravača ako smatra da postojeći sistem naknade može da podstakne prihvatanje neprikladnog rizika od strane osiguravača i/ili može imati štetni uticaji na finansijski položaj osiguravača.
7. Učinak Odbora, u primeni ovog člana, biće važan element procene ukupnog učinka Odbora u okviru ispitivanja osiguravača od strane CBK-a.
8. Generalna skupština akcionara odlučuje o naknadi članova Odbora direktora.

Član 18.

Funkcija usaglašenosti

1. Odbor direktora osiguravača je odgovoran da osigura da je osiguravač u saglasnosti sa svim odgovarajućim važećim zakonima i uredbama.
2. Odbor direktora će uspostaviti funkciju usaglašenosti u organizacionoj strukturi osiguravača.
3. Funkcija usaglašenosti treba da pomogne Odboru direktora tako da osiguravač:
 - 3.1 ispuni zakonske, regulatorne i nadzorne obaveze;
 - 3.2 promoviše i podržava kulturu usaglašenosti;
 - 3.3 prati usaglašenosti unutrašnjih politika osiguravača.
4. Odbor direktora treba osigurati da funkcija usaglašenosti ima potrebna ovlašćenja za obavljanje svoje funkcije i da ima dovoljno ljudskih i finansijskih resursa za efikasno prepoznavanje rizika usaglašenosti.
5. Odbor direktora usvajaće potrebne postupke za pravilno i efikasno sprovođenje politike funkcije usaglašenosti.
6. Odbor direktora će osigurati uspostavljanje mehanizma za neprekidnu saradnju između funkcije usaglašenosti sa drugim funkcijama osiguravača.
7. Rukovodilac funkcije usaglašenosti treba da obaveštava viši menadžment i da izveštava Odboru direktora koji takođe odlučuje o njegovoj naknadi.

8. Odbor direktora odgovoran je za imenovanje i razrešenje sa dužnosti rukovodioca funkcije usaglašenosti.
9. U slučaju razrešenja ili ostavke rukovodioca usaglašenosti, razlozi za razrešenje ili ostavku treba da se roku od sedam radnih dana saopšte CBK-u.
10. Rukovodilac funkcije usaglašenosti, smatra se viši menadžer i treba da se prethodno odobri od CBK-a.
11. Rukovodilac funkcije usaglašenosti treba da ispuni kriterijume za odobrenje viših rukovodilaca utvrđene Zakonom o osiguranju i podzakonskim aktima CBK-a.
12. Pored gore navedenog u ovom članu, funkcija usaglašenosti obavljaće i sledeće zadatke u vezi sa identifikovanjem i praćenjem rizika usaglašenosti:
 - 12.1. praćenje i pridržavanje uredbi koje se odnose na aktivnosti osiguravača;
 - 12.2. identifikovanje i praćenje rizika neusaglašenosti aktivnosti osiguravača sa uredbama;
 - 12.3. praćenje i ispitivanje usaglašenosti i informisanje višeg menadžmenta i izveštavanje Odboru direktora o utvrđenom neusaglašenosti i korektivnim radnjama preduzetih za prevazilaženje istih;
 - 12.4. neprekidno i efikasno savetovanje članova višeg menadžmenta i Odbora direktora u vezi sa sprovođenjem uredbi;
 - 12.5. informisanje višeg menadžmenta i direktno izveštavanje Odboru direktora ili jednom od komiteta Odbora direktora koji je određen za usaglašenost u skladu sa politikom funkcije usaglašenosti;
 - 12.6. procena potencijalnog uticaja novih uredbi i promena u aktivnostima osiguravača i okruženja u kojem osiguravač deluje;
 - 12.7. procenu usklađivanja novih proizvoda i poslovnih procesa osiguravača na osnovu važećih zakona i podzakonskih akata;
 - 12.8. obezbeđenje obuke i informisanje zaposlenih o načinu primene relevantnih zakona i podzakonskih akata u njihovom svakodnevnom radu;
 - 12.9. saradnja sa regulatornim institucijama;
 - 12.10. dokumentiranje svojih poslovnih aktivnosti i podnošenje redovnih informativnih izveštaja višem rukovodstvu osiguravača i direktno izveštavanje Odboru direktora, u skladu sa politikom funkcije usaglašenosti;
13. Delokrug i delatnost funkcije usaglašenosti treba da budu predmet periodičnog preispitivanja od strane funkcije unutrašnje revizije.
14. Ovaj član se primenjuje i za filijale stranih osiguravača licenciranih na Kosovu.

Član 19.

Funkcija upravljanja rizikom

1. Svaki osiguravač treba uspostaviti efikasnu funkciju upravljanja rizikom koja je sposobna da pomogne osiguravaču u :

- 1.1. identifikaciji, proceni, praćenju, ublažavanju i blagovremenom izveštavanju o glavnim rizicima, i
- 1.2. promovisanju i očuvanju jedne zdrave kulture upravljanja rizikom.
2. Funkcija upravljanje rizikom treba da ima dovoljan broj zaposlenih koji poseduju potrebno iskustvo i kvalifikacije, uključujući znanje o tržištu i proizvodima koje pruža osiguravač kao i znanje o oblastima rizika. Funkciju upravljanja rizikom treba da vodi rukovodilac funkcije upravljanja rizikom.
3. Rukovodilac upravljanja rizikom treba da informiše ili izveštava višem menadžmentu kao i treba da ima mogućnost da direktno izveštava Odboru direktora i/ili Komitetu za upravljanje rizikom. Odbor direktora odlučivaće o njegovoj naknadi.
4. Odbor direktora odgovoran je za imenovanje i razrešenje rukovodioca funkcije upravljanja rizikom.
5. U slučaju razrešenja ili ostavke rukovodioca funkcije upravljanja rizikom, razlozi za razrešenje ili ostavku treba da se roku od sedam radnih dana saopšte CBK-u.
6. Rukovodilac funkcije upravljanja rizikom treba da ispuni kriterijume Zakona o osiguranju i podzakonskih akata CBK-a za više menadžere osiguravača i treba prethodno da se odobri od CBK-a.
7. Funkcija upravljanja rizikom treba da ima pristup i da direktno izveštava Odboru, prema zahtevu Odbora, najmanje o pitanjima kao što su:
 - 7.1. procena rizika i izloženost osiguravača prema tim rizicima i preduzete korake za upravljanje tim rizicima;
 - 7.2. procena promene profila rizika osiguravača u odnosu na apetit rizika osiguravača;
 - 7.3. kada je to prikladno, procenu unapred utvrđenih ograničenja;
 - 7.4. kada je to prikladno, pitanja upravljanja rizicima kao rezultat poslovne strategije, spajanja i kupovine kao i velikih projekata ili investicija;
 - 7.5. procena događaja rizika i identifikacija odgovarajućih korektivnih radnji.
8. Funkcija upravljanja rizikom treba da ima autoritet i obavezu da blagovremeno obavesti Odbor i/ili Komitet za upravljanje rizikom o svim okolnostima koje mogu imati materijalni uticaj na sistem upravljanja rizikom osiguravača.
9. Ključne aktivnosti funkcije upravljanja rizikom treba da uključuju:
 - 9.1. pomaganje Odboru i višem menadžmentu u izvršavanju njihovih odgovornosti, uključujući pružanje profesionalne analize i izvršenje pregleda rizika;
 - 9.2. identifikaciju pojedinačnih i agregiranih (trenutnih, pojavljenih i mogućih) materijalnih rizika osiguravača;
 - 9.3. procenjivanje, agregiranje, praćenje i pružanje pomoći u upravljanju i adresiranju identifikovanih rizika (to uključuje sposobnost osiguravača da apsorbuje rizik uzimajući u obzir prirodu, verovatnoću, trajanje, korelaciju i potencijalnu strogost rizika);
 - 9.4. uspostavljanje i održavanje pregleda agregiranog profila rizika osiguravača kao pravnog lica, i ako je to primenljivo, i na nivou grupe;
 - 9.5. stvaranje vizionarske procene profila rizika;

- 9.6. neprekidnu procenu unutrašnjeg i spoljnjeg okruženja u cilju što ranijeg identifikovanja i procene potencijalnih rizika;
 - 9.7. vođenje računa o rizicima koji proizilaze iz sporazuma o naknadi i bonus šeme;
 - 9.8. redovno obavljanje stres-testova;
 - 9.9. informisanje višeg menadžmenta i redovno izveštavanje odboru ili Komitetu rizika u vezi profila rizika osiguravača i detaljima rizika kojima je osiguranik izložen, kao i predlaganje odgovarajućih metoda za smanjenje tih rizika;
 - 9.10. dokumentiranje i izveštavanje Odbora o materijalnim promenama koje utiču na sistem upravljanja rizikom osiguravača tako da se ovaj sistem neprekidno održava i poboljšava; i
 - 9.11. izvršenje redovne samoprocene i sprovođenje ili praćenje sprovođenja svih potrebnih poboljšanja.
10. Ovaj član se primenjuje i za filijale stranih osiguravača licenciranih na Kosovu.

Član 20.

Filijale stranih osiguravača koji posluju na Kosovu

1. Kada CBK licencira jednog osiguravača da posluje na Kosovu kao filijala stranog osiguravača, primenjuju se ovi zahtevi:
 - 1.1. od filijale se neće zahtevati da uspostavi Odbor na Kosovu;
 - 1.2. imenovanja višeg menadžmenta filijale zahtevaju prethodno odobrenje CBK-a;
 - 1.3. očekuje se da će viši menadžment osigurati prilagođavanje politika i pravila grupe sa okruženjem na Kosovu;
 - 1.4. viši menadžment treba da obezbedi potpunu saglasnost sa zakonodavstvom i drugom regulativom koje su na snazi na Kosovu. Bilo koji sukob između zahteva kosovskog zakonodavstva i zahteva matične zemlje treba se prijaviti CBK-u.
 - 1.5. filijala treba da pruža CBK-u takve informacije u vezi sa svojim aktivnostima poslovanja i matičnom institucijom kako to zahteva CBK, tako da CBK bude informisana o poslovanju filijale pod adekvatnim nadzorom od strane osiguravača i nadzornika iz zemlje porekla.
2. Osim kao što je predviđeno članom 15. Zakona o osiguranju, ako CBK dolazi do zaključka da se poslovne aktivnosti filijale smatraju kao aktivnosti sistemskog značaja za finansijski sistem na Kosovu, zbog njihove veličine ili bilo koje druge osobine, CBK ima pravo da zahteva od stranog osiguravača da konvertira filijalu na Kosovu na zavisani subjekat.

Član 21.

Tretiranje zabrinjavajućih pitanja

1. Svaki osiguravač treba da kreira jasan pisani postupak preko kojeg zaposleni mogu da saopšte višem menadžmentu ili odboru direktora bilo koju legitimnu zabrinutost koje imaju o nezakonitim, neetičkim i sumnjivim praksama i aktivnostima u slučajevima kada pitanje uključuje jednog člana višeg menadžmenta osiguravača. Proces treba biti takav da zaposlenima daje samopouzdanje i poverljivost da mogu komunicirati takva pitanja uz punu zaštitu od bilo kojeg oblika kazne.

2. Ne dovodeći u pitanje bilo koju drugu zakonsku obavezu, svaki direktor koji ima bilo kakvih materijalnih zabrinutosti o opštem upravljanju osiguravača, mora prvo bez odlaganja izveštavati Odboru direktora. Ukoliko Odbor direktora u roku od pet radnih dana nije na zadovoljavajući način rešio njegovu zabrinutost, direktor će odmah izveštavati svoju zabrinutost Centralnoj banci, navodeći razlog za zabrinutost i sve predloge za korigovanje situacije. To ne isključuje mogućnost direktora da takvu zabrinutost direktno izveštava Centralnoj banci, a da o tome ne izveštava Odboru direktora.

Član 22.

Sprovođenje, korektivne mere i građanske kazne

Svaka povreda odredbi ove Uredbe biće predmet korektivnih i kaznenih mera kao što je utvrđeno u Zakonu o Centralnoj banci Republike Kosovo i Zakonu o osiguranju.

Član 23.

Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ove Uredbe, stavlja se van snage Pravilo br. 24 o zajedničkom upravljanju osiguravajućih društava i posrednika osiguranja.

Član 24.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu petnaest (15) dana od dana njenog usvajanja.

Flamur Mrasori

Predsednik Odbora Centralne banke Republike Kosovo